

КОНЦЕПТУАЛЬНО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОСТІ, ПРАВА І БЕЗПЕКИ

Ю.Г. БАРАБАШ

канд. юрид. наук, доц.

Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого

УДК 342.565.2(477)

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПРИЗНАЧЕННЯ СУДДІВ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ ЯК НАПРЯМОК ЗНИЖЕННЯ КОНФЛІТНОСТІ У ЙОГО ДІЯЛЬНОСТІ

Аналізується досвід зарубіжних країн в сфері формування органів конституційної юрисдикції, недоліки існуючої системи призначень суддів Конституційного Суду, пропонується власний варіант подолання існуючих проблем.

Конфліктне протистояння, яким відзначились події весни-літа 2007 року, були викликані прийняттям главою державою несподіваного для всього політикуму рішення про розпуск Верховної Ради. Не маючи на меті оцінювати цей указ Президента України, як і подальші дії його політичних опонентів - коаліції депутатських фракцій та створеною нею Урядом, звернемо увагу на не менш важливий момент, який також став одним із топ-новин протягом цих весняних подій. Мова йде про невиконання Конституційним Судом одного із ключових своїх завдань в функціонуванні державного механізму, а саме - розв'язання державно-правових конфліктів, що виникають між вищими владними інституціями.

Серед основних причин такої фактичної бездіяльності називалась, зокрема, і політична поляризація суддів КСУ - явище абсолютно неприпустиме для будь-якої демократичної країни. Переважна більшість апалітиків схилилась до тієї точки зору, що поява "політичної складової" в поведінці суддів такого рангу пов'язана, насамперед, із недосконалістю системи призначення їх на посаду. Все це відбувалось на фоні абсолютно незрозумілими для держави, що прагне стати правовою, процесами блокування діяльності єдиного органу конституційної юрисдикції.

Питання формування Конституційного Суду України були предметом дослідження таких вчених, як Ю.М. Тодика, В.Є. Скомероха, М.Д. Савенко, К.І. Шепель, Д. Маслово, Я. Кисла та ін. Метою статті є дослідження моделей формування суддівського корпусу органів конституційної юрисдикції в зарубіжних країнах з точки зору

їх прозорості та мінімізації факторів "партійності": аналіз вітчизняної практики призначення суддів Конституційного Суду України; вироблення рекомендацій стосовно вдосконалення процедури призначення суддів КСУ задля зменшення конфліктності в діяльності цього органу та підвищення ефективності в його діяльності. Новизна роботи полягає у встановленні тенденцій в сфері призначення суддів (членів) органів конституційного контролю в зарубіжних країнах (на прикладі країн Східної Європи) та запропонування власної конституційної моделі формування Конституційного Суду України, яка дозволить знизити рівень конфліктності в його діяльності.

Український законодавець сприйняв модель формування суддівського корпусу Конституційного Суду, відповідно до якої цей орган конституційної юрисдикції утворюється трьома самостійними суб'єктами, що за замислом мали уособлювати три гілки влади (хоча, відносно Президента, навряд чи можливо говорити, що він є виразником виконавчої гілки влади). Нагадаємо, що на сьогоднішній момент Верховна Рада України (п.26 ч.1 ст.85 Конституції), Президент України (п.22 ч.1 ст.106) та з'їзд суддів України (ч.2 ст.148) призначають на посаду по шість суддів Конституційного Суду. Доречи, в період загострення кризи в діяльності Конституційного Суду України аналітики звернули увагу на достатньо суперечливе формулювання норм Основного Закону в частині повноважень парламенту та глави держави по формуванню персонального складу Конституційного Суду України. Мова йде про дві вищезгадані норми статей 85 та 106

Конституції, які у чинній редакції з'явилися після проведення конституційної реформи 2004 року. Відтепер парламент та Президент можуть не тільки самостійно призначати, але і самостійно звільняти призначених суддів. І все це має якось корегуватись із положенням ст.149 Основного Закону про гарантії незалежності суддів КСУ.

Слід зазначити, що на сьогодні на європейському континенті склалися декілька моделей формування суддівського корпусу. По-перше, деякі з країн сприйняли американську систему, відповідно до якої Президент визначається із кандидатурами на посаду судді, які потім мають бути затверджені верхньою палатою парламенту. Так, відповідно до ч.2 ст.84 Конституції Чехії, суддів Конституційного Суду призначає Президент за згодою Сенату. Своєрідним "відшкраленням" цієї моделі є процедура призначення суддів Конституційного Суду сусідньої Словаччини: "Суддів Конституційного суду строком на 12 років призначає за пропозицією Національної ради Словацької Республіки (*парламенту*) Президент Словацької Республіки (ч.2 ст.134 Конституції Словаччини)". При цьому цікавим є те, що парламент пропонує подвійну кількість кандидатів у судді від тієї, яку має призначити глава держави. Останній же має обрати серед них лише ту кількість, яка відповідає кількості вакантних посад в Конституційному суді.

Повністю "парламентський" спосіб формування органу конституційної юрисдикції був запроваджений в Угорщині та Польщі. Відповідно до ст.32/А Конституції Угорщини, 11 суддів Конституційного суду призначаються Державними зборами. При цьому пропозиції вносить номінаційна комісія, що складається із представників парламентських фракцій, а для призначення особи на посаду судді необхідно, щоб її кандидатуру підтримало не менше двох третин від складу зборів. Конституцією Польщі передбачається, що членів Конституційного трибуналу призначає персонально Сейм. Участь Президента у формуванні суду полягає в тому, що з числа кандидатів, запропонованих Загальними Зборами Суддів трибуналу, він призначає Голову трибуналу та віце-Голову (ст.194 Конституції Польщі).

Відразу зазначимо, що нестривалий час існування спеціалізованого органу конституційного контролю в цих та інших країнах колишнього "радянського табору", як до речі, і в нашій країні, відзначився цілою низкою конфліктних ситуацій з питання призначення "конституційних" суддів. Найбільш показовим є досвід призначення на ці високі посади в Чехії. Як було зазначено раніше, вибір кандидатів на посаду судді є дискреційним правом глави держави. Попри те, це право було по-різному використано двома чеськими Президентами. Найбільш демократично, з урахуванням американського досвіду призначення до Верховного суду, здійснювався підбір кандидатів за часів президентства В. Гавела, зокрема, при формуванні суду в 1993 році. Прозорість та демократичність процедури полягала в тому, що Гавел зробив все можливе для збору об'єктивної та неупередженої інформації відносно кандидатів, а сам вибір здійснювався з урахуванням думки авторитетних інституцій. З цією метою В. Гавел навіть створив спеціальний комітет експертів, з числа відомих фахівців у галузі правознавства. Була з'ясована позиція чеської Асоціації

адвокатів, вищих судів, юридичних вищих навчальних закладів відносно пропозицій щодо кандидатів на посади суддів. Більш того, було дано відповідне оголошення у пресі [1, р.191]. В основному зауваження стосувались поведінки кандидатів за часів комуністичного режиму. Забігаючи вперед зазначимо, що "люстраційні" питання були одними із найбільш обговорюваних під час представлення новим Президентом В. Клаусом в 2003 році в Сенаті кандидатів до нового складу суду. Тоді одним із кандидатів став відомий професор з конституційного права. Сенатори закинули йому, як свідчення його неблагонадійності те, що на початку 70-х років ним був виданий підручник з конституційного права, в якому низка позицій ґрунтувалась на "комуністичних" ідеях. Відносно ж іншої кандидатури, колишнього державного обвинувача Новотної, була висунута аргументація про неможливість обіймання нею посади судді через тривале перебування у лавах Комуністичної партії Чехії [1, р.202]. В результаті обидві названі кандидатури не були підтримані сенаторами.

До речі, повертаючись до тези про суттєву різницю в підходах двох Президентів до вибору кандидатів на посаду суддів, зазначимо, що підхід В. Клауса суттєвим чином відрізняється від розумінням Гавелом цього питання¹. Перший, відданий ідеям "вільного ринку" та необхідності існування міцної політичної команди, яка б діяла по всім напрямкам державного управління, зробив процес призначення суддів більш закритим та таким, що має "політичний" підтекст. Однак такий підхід нового глави держави не завжди сприймався сенаторами, які під час голосування 06.08.2003 року відносно запропонованих Клаусом 4 кандидатів на посади суддів відхилили три з них. Враховуючи той факт, що влітку цього ж таки року припинились повноваження цілої низки суддів і повноважними залишалися менше 12 суддів (тобто був відсутній необхідний кворум для розгляду Конституційним судом питань і прийняття рішень), тривале протистояння між Президентом та Сенатом з приводу призначення нових суддів призвело до блокування діяльності суду аж до осені 2004 року [1, р.198].

В результаті на сьогоднішній момент до складу Конституційного суду Чехії входять такі особи (за професійною приналежністю та попередньою трудовою діяльністю на момент призначення): 5 політичних діячів та державних службовців, 4 практикуючих юриста (серед них 2 представники Асоціації адвокатів, в тому числі і її голова), 4 суддів судів загальної юрисдикції різних інстанцій (в тому числі Голова Верховного Суду та суддя Міжнародного кримінального трибуналу у справах колишньої Югославії) та 2 викладачі вищих юридичних навчальних закладів (один – професор конституційного права, інший – професор кримінального права та кримінології). Слід зауважити, що серед названих 13 суддів, які за попереднім основним місцем діяльності працювали в державних

¹ Досить ґрунтовний аналіз відмінностей між двома політичними лідерами був проведений Ян Фішером в статті "Вацлав - теоретик проги Вацлава - політика" (Fisher J. Vaclav the Theorist vs. Vaclav the Politician // New-York Times.-2002. -June 14.) Зокрема, журналіст звертає увагу на різницю в підходах до вирішення питань Гавела та Клауса і пов'язує її із "демократичним романтизмом" першого та "прагматичним неолібералізмом" другого.

установах чи приватних структурах, частина з них все-таки мала відношення до науково-педагогічної діяльності. Так, чинний Голова Конституційного суду, доктор права, викладає політологію в школі економіки, ще 2 суддів є відповідно викладачами історії права та римського права на одному з юридичних факультетів [2].

В цьому контексті достатньо своєрідним виглядає досвід призначення суддів органу конституційного контролю (Конституційного трибуналу) в Польщі. "Своєрідність" полягає в тому, що, не зважаючи на відсутність деталізованих критеріїв підбору кандидатів на ці посади (в ч.1 ст.194 Конституції Польщі вказаний лише один критерій відбору суддів – це мають бути особи, які відрізняються правовими пізнаннями), польські сенатори кожного разу при формуванні суддівського корпусу кожного разу, переважним чином, орієнтувались на науково-педагогічний досвід кандидатів в галузі правознавства. Результатом такого відбору стало те, що за період з 1985 по 2001 рік до трибуналу обирались 36 осіб, з них 24 професори права [1, р.187]. На сьогоднішній день повноважними є 13 суддів. Серед них 5 ординарних професорів права; 2 колишніх завідувача кафедрами (секторами) юридичних факультетів із спеціалізацією з трудового та фінансового права, відповідно; 2 колишніх державних службовців високого рангу (один із них є професором конституційного права); колишній суддя Вищого адміністративного суду, який викладає цивільне та аграрне право; колишній директор Національної школи державного управління, спеціаліст в галузі фінансового права та два практикуючих адвокати. До речі аналітики відмічають, що такий високий за фаховий склад трибуналу став однією з ключових причин того, що цей орган конституційної юрисдикції зміг швидко завоювати собі довіри, як неупереджена контролююча інституція і утримує такий високий показник ефективності і до цього дня.

Такий детальний аналіз зроблений з метою встановлення зв'язку між персональним складом органу конституційної юрисдикції та змістом діяльності суду у відповідному складі. Це є однією з суттєвих проблем сучасного конституціоналізму, яка, на превеликий жаль, ще не стала об'єктом прискіпливого наукового аналізу в нашій країні. Попри те "біхевіористський" підхід на сьогоднішній день є одним із визначальних в західній науці конституційного права. Взагалі історія Верховного Суду США періодизується в науці залежно від того, хто очолював в той чи інший період цю вищу судову інституцію (Як приклад. "Суд Уорена (1953-1969)", "Суд Бергера" (1969-1986) [3, с.60].

В цьому контексті дослідники відмічають суттєві зміни в підходах двох складів Конституційного суду Угорщини при прийнятті судових рішень за часів головування в суді Л. Шолома та Я. Немета [4]. Насамперед, відмічається посилення "формалізму" при тлумаченні конституційних норм судом на чолі зі Неметом. Причиною цього називають "процесуальну" спрямованість науково-педагогічної діяльності чинного голови суду, тобто Я. Неметом, який є професором цивільного процесу. Мова йде про те, що при розгляді справ в суді акцентується увага саме на процесуально-процедурній стороні питання. Зокрема, звертається увага на Рішення № 1/99 (про закон

"двох третин"), що було ухвалене судом на чолі із Неметом. Вказаним рішенням судді змінили правову позицію, висловлену попереднім складом суду відносно процедури прийняття парламентом "конституційних" законів. Так, позиція суду на чолі із Л. Шоломом полягала в тому, що, не зважаючи на те, що закон належить до таких, які мають прийматись кваліфікованою більшістю у 2/3, при встановленні процедури внесення змін до цих законів, слід виходити з характеру та змісту пропонованих змін. Хоча чинний склад суду намагався максимально коректно поводитись із правовою позицією своїх попередників, однак при викладенні свого ставлення до аналізуемого питання все-таки зайняв формальну сторону, чим, як вже зазначалось раніше, викликав певне непорозуміння зі сторони угорської юридичної громадськості.

Відзначимо, що окрім Я. Немета до чинного складу Конституційного суду входять ще 6 професійних науковців-юристів, серед яких лише 2 спеціалісти в галузі конституційного права (два завідувача університетських кафедр конституційного права Л. Кіш та І. Кукорслі) [4, с.24-25].

Серед інших процедур призначення суддів, які використовуються на європейському континенті, слід виділити такі. "Розділений" (за суб'єктами подання кандидатур) спосіб призначення членів органу конституційного контролю існує в Австрії. Так, відповідно до ч.2 ст.147 Конституції Австрії, Федеральний президент призначає Голову, заступника Голови, 12 членів та 6 запасних членів Конституційного суду. Однак при цьому, голова, заступник, 6 інших членів та 3 запасних членів Конституційного суду призначаються за поданням Уряду. Вони мають бути державними чиновниками, або судьями, або ж професорами правових дисциплін в університетах. Інші члени суду призначаються: за поданням нижньої палати парламенту – 3 члени суду та 2 запасних, верхньої палати - 3 члени та 1 запасний. Схожою до "української" моделі є процедура призначення суддів Конституційного суду в Болгарії та Молдові. В Болгарії, по одній третині суддів призначає парламент, Президент та загальні збори суддів Верховного касаційного суду та Верховного адміністративного суду (ч.1 ст.147 Конституції Болгарії). Відмінність процедури в Молдові полягає в тому, що в цій країні третина суддів Конституційного суду призначається судовою гілкою влади в особі Вищої ради магістратури (ч.2 ст.136 Конституції Молдови).

Щодо інших моделей формування суддівського корпусу хочеться звернути увагу на турецький досвід конституційної регламентації цього питання. На рівні Основного Закону передбачено, що Президент має призначити "одного члена суду із списку трьох кандидатів, призначених Радою з вищої освіти із числа викладацького складу вищих навчальних закладів – не членів Ради" (ст.146 Конституції Туреччини).

Звичайно названі нами моделі не охоплюють усієї варіативності вирішення питання про формування спеціалізованого органу конституційного контролю. Ми спробували концентрувати увагу на проблемі, яка є вкрай нагальною для вітчизняної системи конституційної юстиції. Мова йде про "професіоналізацію" (з точки зору фахової підготовки з конституційного права) суддів та забезпечен-

ня їх незалежності від представників інших владних інституцій.

На наше глибоке переконання, ситуація, яка склалась навколо Конституційного Суду, може бути виправлена шляхом зміни конституційної моделі цього органу конституційної юрисдикції. Сьогодні, як вже наголошувалось, три самостійних суб'єкта призначають по 6 суддів. В даному контексті хотілось би відмітити, що ще при обговоренні Конституції США на Конституційному конвенті пропонувалось, щоб суддів Верховного Суду парламент призначав самостійно. Однак ціла низка делегатів висловила занепокоєння з цього приводу, зазначивши, що такий спосіб призначення суддів зробить їх залежними від волі Конгресу. Тому і було вирішено розділити відповідальність по призначенню між Президентом та верхньою палатою парламенту - Сенатом [3, с.58].

Звичайно, це не виключило "політичного фактору" з процесу підбору кандидатів на посаду суддів. Але саме життя розставило все на свої місця. Після того, як Сенат неодноразово протягом всієї історії існування Верховного Суду відхилив кандидатури, запропоновані Президентом, через їх "політичну заангажованість", останнім часом президенти намагаються підбирати кандидатів, які б не викликали політичну шумиху, або ж таких, погляди яких мало відомі широкому загалу. Як приклад, призначення Дж. Бушем за згоди Сенату судді Д. Сутера, а також призначення Б. Клінтоном Р.Б. Гінзбурга та С. Бретера [3, с.317].

Вважаємо, що участь парламенту у процесі призначення суддів має бути обов'язковою, з огляду на те, що процедура призначення Верховною Радою посадових осіб завжди носить відкритий характер, і саме в таких умовах ми можемо вивести сам процес призначення суддів "із тіні", коли громадськість дізнається про осіб, які обіймуть ці високі посади, з інформаційних повідомлень про прийняті уповноваженими суб'єктами відповідних рішень. При цьому регламентними нормами має бути передбачений максимально прозорий порядок обговорення кожної кандидатури із залученням до обговорення юридичної громадськості. На превеликий жаль, останній процес призначення суддів продемонстрував достатньо формальний підхід парламентаріїв до цього процесу.

Так, 04.08.2006 року на пленарному засіданні парламенту відбулось обговорення 11 кандидатур на 5 вакантних посад суддів Конституційного Суду. По-перше, обговоренню передувала 3-х хвилинна доповідь голови парламентського комітету з питань правової політики, який доповів про розгляд всіх кандидатур на засіданні комітету. При ньому з доповіді голови комітету було зрозуміло, що кандидатури перевірялись лише на їх відповідність вимогам встановленим чинним законодавством, тобто лише з формальної точки зору без з'ясування позиції юридичних циклі та інших представників юридичного загалу. Саме ж обговорення 11 кандидатур на пленарному засіданні парламенту тривало менше 1 години, і, на наше переконання, також носило формальний характер [5]. Порівняно з цією ситуацією, достатньо показовим є приклад обговорення чотирьох кандидатів на посаду суддів Конституційного Суду в Чехії, яке відбулось на слуханнях в Сенаті Чехії 06.08.2003 року. Ці слухання відбувались протягом п'яти

годин і, як вже наголошувалось, за їх наслідками три кандидатури були відхилені.

Тому вважаємо, що навіть за такого стану справ, як мінімум необхідним є проведення слухань в комітетах щодо кожної із кандидатур, при цьому комітет має встановити позицію найбільш авторитетних правових шкіл та юридичних громадських організацій відносно кожної персоналії. Більш того, залишається незрозумілим, чому на рівні Регламенту Верховної Ради передбачена обов'язкова публікація не пізніше ніж за 10 днів до розгляду питання відомостей про запропоновані кандидатури лише відносно посади Уповноваженого Верховної Ради з прав людини (ч.4 ст.204 Регламенту). Адже питання про формування Конституційного Суду є, по крайній мірі, не менш важливим, ніж питання призначення омбудсмена. Вважаємо, що подібного роду завчасне оприлюднення інформації відносно кандидатів має ввійти в практику і під час процедури формування Конституційного Суду.

Другий аспект пропонованих змін процедури полягає в тому, що висувати на розгляд парламенту кандидатури на посади суддів Конституційного Суду повинен Президент України. По-перше, це є доцільним з огляду на статус Президента, як гаранта додержання Конституції (ч.2 ст.102 Конституції). В таких умовах він зможе формувати суддівський корпус, ґрунтуючись на переконанні про те, що за своїми професійними та моральними якостями відібрані кандидати будуть відповідати високому званню судді Конституційного Суду, а сам суд, в кінцевому рахунку – високому званню вищої інстанції, що забезпечує конституційну законність в країні. Дозволяючи ж і парламенту ініціювання кандидатур суддів, ми тим самим не усуваємо "політизацію" призначень, а лише посилюємо її, бо цілком зрозуміло, що парламент, як орган, що діє "за фракційним принципом", при формуванні кандидатур буде, перш за все, виходити із "партійного" структурування в своїх стінах. До речі, теж саме ми можемо спостерігати, коли призначення всіх чи декількох суддів залишається справою лише одного владного суб'єкта. Достатньо показовою була ситуація, коли 07.06.2001 року Президент Румунії Ілієску призначив суддею Конституційного Суду чоловіка чинного на той момент міністра юстиції Р. Стеною - С.В. Стеною, не убачивши в цьому жодного "конфлікту інтересів" [6, с.148].

Повертаючись до попередньої тези про участь парламенту у формуванні суд, зазначимо, що так чи інакше, як показує практика, парламент у той чи інший спосіб намагається вплинути на процес формування суддів. Інша справа, що він це робить в нелегітимний спосіб, як, наприклад, коли діяльність Конституційного Суду була "паралізована" протягом 1,5 року через невмотивовану відмову Верховної Ради приводити обраних (призначених) суддів до присяги. Вважаємо, що краще надати цьому "природному" прагненню легітимної та демократичної форми, започаткувавши процедуру призначення всіх суддів Конституційного Суду парламентом за поданням Президента України. Доречним виглядало би й те, що для обрання кандидат мав би набрати не 2/3 голосів народних депутатів від конституційного складу, що гарантувало би врахування позиції парламентської меншості у випадку, коли глава держави та більшість є представниками однієї

політичної сили.

При цьому вкрай необхідним залишається питання про скасування положень Конституції про самостійне звільнення суддів суб'єктами, які їх призначали, і повернутись до "старої" процедури, коли за наявності підстав, передбачених чинним законодавством, і за попереднього розгляду питання в самому Конституційному Суді, Верховна Рада достроково припиняла повноваження відповідних суддів.

Повертаючись до "біхвіориського" аспекту в механізмі формування Конституційного Суду, вважаємо за необхідне звернути увагу на такому питанні, як зниження якості в діяльності цього органу після зміни його персонального складу. Хоча напевно чи можна в повній мірі говорити про тенденційність цього моменту, з огляду на нетривалий час функціонування суду в новому складі, порівняно з дев'ятирічним функціонуванням попереднього складу. Причиною для нашого попереднього твердження є два рішення Конституційного Суду у справах щодо функціонування політичних партій. Перше рішення: № 2-рп від 12.06.2007 р. було достатньо суперечливим, і лише після розгляду конституційного подання Міністерства юстиції (рішення № 9-рп від 16.10.2007 р.) правова позиція суду з приводу необхідності утворення зареєстрованою політичною партією своїх місцевих осередків стала зрозумілою.

І проблема тут корениться не тільки в недосконалому процедурі призначення суддів, але і в тому, що за час перебування нашої країни в складі "радянського табору" наука конституційного права досить часто не могла вирватися із "комуністичних ідеологічних оков" і тому не отримала свого належного розвитку порівняно із другими галузевими юридичними науками. Тому відомих і досвідчених фахівців в галузі конституційного права працездатного віку на момент формування суду було не так багато. З цією проблемою зіткнулись не тільки ми, але і багато австралійських країн Східної Європи. Тому, на папі глибоке переконання, з метою подолання "негативних" явищ в діяльності суду, такі фахівці в галузі права, як В.М. Шаповал, М.І. Козюбра, О.М. Мироненко, П.Б. Євграфов, М.Ф. Селівон, В.П. Тихий, повинні були становити не тільки "кістяк" першого складу Конституційного Суду, сформованого в 1996 році, але й стати основою складу Конституційного Суду зразка 2007 року. Це також було би необхідно для збереження "спадковості" в діяльності цієї важливої інституції та закладення підґрунтя у формі правових позицій з ключових питань конституціоналізму для подальшої і гіперпретанійної діяльності.

В цьому контексті зазначимо, що чеській законодавець знайшов вихід із такої дилеми, не встановивши жодних обмежень стосовно можливості переобрання на посаду судді Конституційного суду. В сусідній Словаччині після внесення змін до ст.134 Конституції (які набрали чинності 01.01.2002 р.) термін повноважень суддів був збільшений з 7 до 12 років.

На сьогоднішній момент лише 3 судді Конституційного Суду за попереднім місцем роботи були науково-педагогічними працівниками (В.М. Кампо, М.І. Колос та П.Б. Стецюк) і лише 2 з них є дипломованими спеціалістами в галузі конституційного права. На цей момент (а саме, на практичну відсутність конституціоналістів серед суддів) звертали увагу і народні депутати, коли обговорювали кандидатури від Верховної Ради. Тоді, на запитання про те, що в списку кандидатів занадто мало фахівців в галузі конституційного права, один із кандидатів відповів (дослівно): "Конституція не так давно прийнята і тільки зараз вона намагає розроблятися, а ті, що раніше працювали, то вони вже за віком видно не підходять просто" [6] (як говориться, коментарі зайві).

Наприкінці хотілось би ще раз наголосити на тому, що ігнорування вищезазначених проблем в сфері формування Конституційного Суду не тільки не виправить ситуацію в сфері конституційної юрисдикції, але й стане в майбутньому серйозною загрозою на шляху подальшого демократичного розвитку нашої країни.

ЛІТЕРАТУРА

1. Zdeněk Kühn, Jan Kysela. Nomination of Constitutional Justices in Post-Communist Countries: Trial, Error, Conflict in the Czech Republic // European Constitutional Law Review. – 2006. – № 2. – P.183-208.
2. Інформація. – URL: <http://www.concourt.cz>.
3. Бернар У. Правовая система США. – М.: Новая юстиция, 2006. – Вып.3. – 1216 с.
4. Шепель К.Л. Новый венгерский Конституционный суд // Конституционное право: Восточноевропейское обозрение. – 2000. – № 1. – С.21-25.
5. Стенограма 35-го пленарного засідання Верховної Ради України V скликання від 04.08.2006 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua>.
6. Обзор конституционных новостей (весна-лето 2001 года) // Конституционное право: Восточноевропейское обозрение. – 2001. – № 3. – С.123-166.

Надійшла до редколегії 01.12.2007

БАРАБАШ Ю.Г. РЕФОРМИРОВАНИЕ СИСТЕМЫ НАЗНАЧЕНИЯ СУДЕЙ КОНСТИТУЦИОННОГО СУДА УКРАИНЫ КАК НАПРАВЛЕНИЕ СНИЖЕНИЯ КОНФЛИКТНОСТИ В ЕГО ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Анализируется зарубежный опыт формирования персонального состава органов конституционной юрисдикции, недостатки существующей системы назначения судей Конституционного Суда Украины, предлагается собственный вариант разрешения существующих проблем.

BARABASH JU.G. REFORMING OF SYSTEM OF APPOINTMENT OF JUDGES OF THE CONSTITUTIONAL COURT OF UKRAINE AS A DIRECTION OF FALL OF CONFLICTNESS IN ITS ACTIVITY

The foreign experience of formation of personal structure of bodies of the constitutional jurisdiction, lacks of existing system of appointment court of the Constitutional Court of Ukraine is analyzed, own variant of the permission of existing problems is offered.